

УДК: 378.026

DOI 10.33514/1694-7851-2023-1-50-53

Анарбекова М.

ага окутуучу

И. Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университети

СТУДЕНТТЕРДИН ӨЗ АЛДЫНЧА ИШТЕРИН УЮШТУРУУНУН ФОРМАЛАРЫ

Аннотация: Илимдин өсүшү окуутунун азыркы учурдагы мазмуну ар бир окуучунун максималдуу өнүгүшүнө багытталган. Ал эми мугалим болсо окуучуларды окутуу менен ар бир студентке программа тарабынан көрсөтүлгөн билимдердин толук көлөмүн рационалдуу кабылдоого, ой жүгүртүүгө үйрөтөт

Мектептеги реформа мугалимдердин алдына физиканы окутууда практикалык багыт алуу маселесин койгон. Бул маселени чечүү үчүн: илимдин негизинде бекем жана толук билимдерди камсыз кылуу; окуучуларды жаратылышты таанып билүүнүн негизги методдору – байкоолор жана эксперименттер менен тааныштыруу; аларды жаратылыштагы жана техникадагы физикалык кубулуштарды, закон ченемдүүлүктөрдү таанып билүүгө үйрөтүү жана студенттердин өз алдынча иштерин уюштуруу керек.

Негизги сөздөр: студенттер, өз алдынча иштер, формалар, реферат, квалификациялык иш.

Анарбекова М.

старший преподаватель

Кыргызский государственный университет имени И. Арабаева

ФОРМЫ ОРГАНИЗАЦИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ

Аннотация: Современное содержание развития естественнонаучного образования направлено на максимальное развитие каждого обучающегося. С другой стороны, преподаватель учит студентов рационально мыслить в отношении всего спектра знаний, предоставляемых программой.

Школьная реформа поставила перед учителями задачу обрести практическую направленность в преподавании физики. Для решения этой задачи необходимо: дать прочные и полные знания на основе науки; познакомить учащихся с основными методами познания природы – наблюдениями и опытами; их необходимо учить распознавать физические явления и закономерности в природе и технике, организовывать самостоятельную работу учащихся.

Ключевые слова: студенты, самостоятельная работа, формулы, рефераты, квалификационная работа.

Anarbekova M.

Senior Lecturer

Kyrgyz State University named after I. Arabaev

FORMS OF ORGANIZATION OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS

Annotation: The modern content of the development of natural science education is aimed at the maximum development of each student. The teacher, on the other hand, teaches students to think rationally in relation to the full range of knowledge provided by the program.

The school reform set the task for teachers to acquire a practical orientation in the teaching of physics. To solve this problem: to give solid and complete knowledge based on science; To acquaint

students with the main methods of cognition of nature – observations and experiments; they must be taught to recognize physical phenomena and patterns in nature and technology, to organize independent work of students.

Keywords: students, independent work, formulas, abstracts, qualifying work.

Студенттердин өз алдынча иштерин уюштуруунун салттык жана интерактивдүү формалары бар. Салттык формалары реферат жазуу, доклад даярдоо, эссе жана квалификациялык иштерди жазуу кирет. Интерактивдүү формаларына класстер түзүү, слайд жасоо, тематикалык кроссворд чийүү, мазмундуу эссе жазып чыгуу жана башка ушу сыяктуу иштер кирет.

Реферат биринчи, экинчи, үчүнчү, төртүнчү курста жазылат. Алар бир нече этаптан турат. Биринчи, реферат экинчи окуу жылында жазылат. Рефератты жазууда студент төмөнкү иш аракеттерди аткарыш керек:

- өз каалоосу боюнча теманы тандап алуу;
- топтоо, жыйноо;
- аларды окуп чыгуу жана анализдөө;
- илимий жетекчиси менен теманы талкуулоо жана план түзүү;
- рефераттын жумушчу вариантын жазып чыгуу жана аны жетекчиге текшертүү;
- берилген каталар менен иштөө;
- рефераттын акыркы вариантын даярдоо;

Реферат студенттин квалификациясын аныктаган илимий иш катары эсептелип, өз алдынча бир проблеманы изилдөөгө багытталат. Рефератта проблема чектелет, суроолор коюлат, тандалган теманын актуалдуулугу белгиленет, аныкталган проблемага карата теориялык мамиле негизделет, методологиялык билимдер пайдаланылат илимий корутундулар чыгарылат жана бүтүмдүү мүнөзгө ээ болот.

Дагы бир студенттердин өз алдынчалыгын өстүрө турган ыкма – бул квалификациялык иш.

Квалификациялык ишти аткарууда төмөнкү талаптар аткарылат:

- өз каалоосу боюнча теманы тандап алуу;
- тандалып алынган тема боюнча адабияттарды, илимий материалдарды топтоо, жыйноо;
- аларды окуп чыгуу жана анализдөө илимий жетекчиси менен теманы талкуулоо жана план түзүү;
- квалификациялык иштин жумушчу вариантын жазып чыгуу жана аны жетекчиге текшертүү;
- жетекчинин сунуштары жана каталары боюнча иштөө;
- квалификациялык иштин акыркы вариантын даярдоо;
- илимий жетекчиден квалификациялык ишке пикир алуу;
- рецензенттен квалификациялык ишке рецензия алуу;
- жазылган рецензиянын устунен иштөө;
- квалификациялык ишти коргоо процедурасынан өтүү.

Коргоо процедурасынан өтүү этаптары:

1. Квалификациялык иштин мазмуну жөнүндө маалымдоо (10–15 мин)
2. Суроо – жооп.
3. Жетекчинин рецензиясы.
4. Официалдуу оппоненттин пикири.
5. Коргоого катышкан адамдардын пикири.
6. Квалификациялык иштин жыйынтыгы (5–10 мин).

Квалификациялык ишти коргоо процедурасы мамлекеттик аттестациялык комиссиянын отурумунда ишке ашат.

Дагы бир спецификалык мааниге ээ болгон, студенттердин өз алдынча ишмердүүлүгүнө таасир эткен форма – бул текшерүү иштери.

Контролдук иштерди аткаруу процессинде студенттер көп компетенцияларга ээ болушат. Мисалы: өз алдынча билим алуу ыктар, илимий изилдөө жүргүзүү ыктары, өз педагогикалык тажрыйбасын анализдөө ыктары ж.б.у.с.

Текшерүү иштеринин негизги максаты – студенттерге тереңдетилген жана кеңейтилген билимдерди берүү жана педагогиканын актуалдуу проблемалары боюнча өзүнүн педагогикалык тажрыйбаларын такшалтуу, ошону менен педагогикалык чеберчилигин калыптандыруу. Текшерүү иштери аркылуу студенттердин төмөнкү компетенциялары калыптанат:

Жалпы «билгичтик» компетенциялары: илимий жана методологиялык таанып–билүү системасы жөнүндө билимдери;

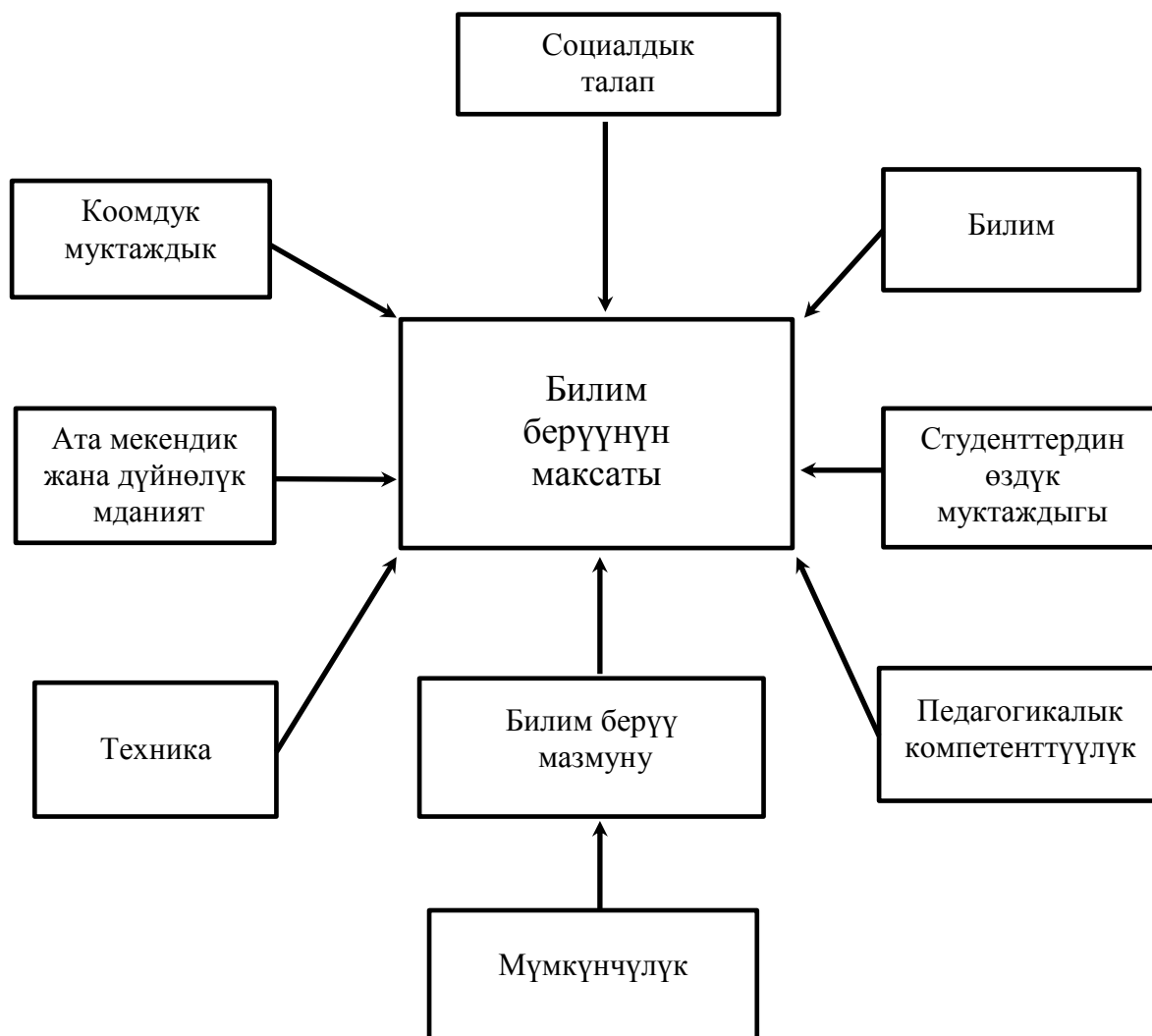
– азыркы билим берүү системасынын алдыңкы идеялары жөнүндө билимдерди;

– инсандын өнүгүшүнүн кыймылдаткыч күчү катары педагогикалык процесстин жана анын карама–каршылыктарынын маңызын, мыйзамдарын жана мыйзам ченемдүүлүктөрүн билүү компетенциялары;

– таанып–билүү процесстеринин өнүгүшүнүн өзгөчөлүктөрү жөнүндө билимдер жана жигердүү (чыгармачыл) билим берүүчү иштин негиздерин калыптандыруу жоболору боюнча компетенциялары;

– жигердүү (чыгармачыл) билимдерди, ыктарды жана башка башкаруунун негиздерин жана өзгөчөлүктөрүн билүү компетенциялары;

Билим берүү мазмунун аныктоочу факторлор

– окутуунун ар кандай каражаттарын жана технологияларын тандоо критерийлерин билүү ж.б.у.с.

Андан тышкары, студенттердин педагогикалык ой-толгоолору өсүп-өнүгөт, педагогикалык жагдайларды чечүү компетенциялары такшалат, далилдөө жана аргумент берүү мүмкүнчүлүктөрү калыптанат, жаңы педагогикалык концепциялар жөнүндө кеңири билимдерге ээ болушат ж.б.

Жогоруда аталган формалар өз таасирин профессионал адистерди тарбиялоо проблемасын чечүүгө багытталуу менен чектелбестен, үзгүлтүксүз өз алдынча билим алууга жана ар бир студенттин социалдаштыруу проблемасын чечүүгө багытталары шексиз.

Өз алдынча иштерди өткөрүү физика илиминин негизги идеялары болуп саналат. Өз алдынча иштердин активдүү ыкмалары, формалары, функциялары ж.б. билимдерди алуу процессинин уюштуруучусу катары аракеттенет. Өзгөчө маани мында өздүк потенциалды өнүктүрүүгө жана студенттерди мотивдештирүүгө бурулат. Өз алдынча ишин жогорулатуунун негизинде Кыргызстандын келечеги болгон жаш муундарды физика сабагына кызыктыруу жана ошондой эле аны өз турмушунда колдоно билүүгө көнүктүрүү биздин физика мугалиминин астындагы эң чоң милдет.

Ошондуктан физика сабагын окутууда өз алдынча иштерди кеңири колдонуу менен студенттерге өтүлүүчү материал жеткиликтүү болуш үчүн мугалим устаттык менен ойлоп таап, тажрыйба аркылуу көрсөтүп өтсө, сабак максатына толук жетет.

Колдонулган адабияттар:

1. Абасов З. Проектирование и организация самостоятельной работы студентов [Текст] / З. Абасов // Высшее образование в России. – 2007. – №10. – С. 81–84.
2. Алханов А. Самостоятельная работа студентов [Текст] / А. Алханов // Высшее образование в России. – 2005. – № 11. – С. 86–89.
3. Апиш Ф.Н. Самостоятельная работа как способ развития мотивации и самоорганизации учебной деятельности студента [Текст] // Культурная жизнь Юга России. – 2008. – № 2. – С. 45–47.
4. Георге И.В. Принципы организации самостоятельной работы студентов в процессе профессиональной подготовки [Текст] // Среднее профессиональное образование. – 2009. – №11. – С. 52–54.
5. Георге И.В. Дидактические условия реализации самостоятельной работы студентов [Текст] // Среднее профессиональное образование. – 2009. – №9. – С. 48–51.

Рецензент: тех. илим. канд., доц. Токонбекова К.Ч.